

ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Է. ՏԱՐԻ, Թիւ 2, Յունուար 2024

ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Նոր Տարի: Նոր Թուական: Նոր Ծնունդ:

Նոր Արեւածագ Բերդեհեմեան երկնականարին վրայ:

Ինչպիսի մեծ հրաշք, Աստուած երկնային բարձունքէն մեզի կ'այցելէ:

Լոյսը՝ Ծագող Արեգակը երկնքէն կ'իջնէ, լուսաւորելու համար խաւարի եւ մահուան ստուերին տակ ապրողները, լուսաւորելու անոնց կեանքի ճանապարհը,

առաջնորդելու դէպի խաղաղութիւն:

Ինչո՞ւ Աստուածորդին աշխարհ եկաւ: Աստուած ինչո՞ւ մարդեղացաւ: Որովհետեւ մարդը մեղքի տիղմին մէջ ընկղմուած էր: Որովհետեւ մարդը խաւարի մէջ կ'ապրէր: Մէկ խօսքով մարդը պէտք ունէր ծագող արեգակին, առաւօտեան բացուող արշալոյսին, այդ լոյսով լուսաւորելու իր խաւարացած սիրտն ու հոգին:

Քրիստոս է ճշմարիտ, յաւիտենական եւ մշտնջենական լոյսը: Ան միշտ եւ ամէն տարի սիրառատ հրաւեր կուտայ մեզի. «Ինծի եկէ՛ք, հաւատացէ՛ք ինծի, վստահեցէ՛ք ինծի»: Եւ երբ մենք լսենք Անոր ձայնը եւ ընդառաջենք Անոր հրաւերին մենք կը թեթեւնանք մեղքի ծանրութենէն:

Աքանջելի եւ մեծ խորհուրդի տօնին, եկէ՛ք քննենք մեր անձերը, երբեւէ Քրիստոսի լոյսը ճառագայթած է մեր սրտերուն մէջ, թէ տակաւին խաւարի մէջ կ'ապրինք: Ինչ է մեր պատասխանը այսօր: Թող Սուրբ Ծննդեան աննիւթական լոյսը մեզի մտածել տայ մեր տալիք պատասխանի մասին:

Քրիստոսի Ծնունդը Աւետիս է՝ Աստուծոյ յաւերժական ու մշտական այցելութիւնը Իր ժողովուրդին:

Ձեզի, մեզի մեծ աւետիս. Երկնքէն ծագող Արեգակը՝ Քրիստոս դարձեալ կ'այցելէ մեզի: Այսօր դարձեալ Հրաւերը ուղղուած է իւրաքանչիւրիս, պատճառաբանութիւններ չգտնենք Յիսուսի առակի փոխաբերական բառերով՝ «հինգ լուծ եզ եմ գներ, նոր արտ գնած եմ, նոր ամուսնացած եմ» եւ հազար ու մէկ պատճառաբանութիւններով: Աստուածային հրաւերին դիմաց ամէն պատճառաբանութիւն յօդս պէտք է ցնդի, փոխարէնը մեր անձերը լեցնելով հրաւերին պատասխան տալու երկիւղածութեամբ եւ պատասխանատուութեամբ:

Ձեզի, մեզի մեծ աւետիս. Երկնքէն լոյսը երկիր իջած է, բանանք մեր աչքերը եւ տեսնենք սփռուած լոյսին գեղեցիկութիւնը, չէ՞ որ լոյսով է գեղեցիկ ամէն ինչ:

Ահաւասիկ պատգամը ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ...ԱՐԵՒԱԾԱԳԻՆ:

Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնուեցաւ:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մութ ու մեղմ գիշերին, աւետաբեր հրեշտակը երեւելով հովիւներուն փոխանցեց մեծ աւետիսը աշխարհին՝ Ծնունդը Յիսուս Քրիստոսի:

Պարզ ու աղքատիկ մսուրը դարձաւ սուրբ ու արքայաւան, որովհետեւ անոր մէջ ծնաւ Խոնարհ Արքան:

Փայլուն աստղին հետեւելով, երեք մոգեր հասան Բերդեհէմ, խոնարհելու ու երկրպագելու նորածնեալ Մանուկ Յիսուսին:

Հասան Յիսուսին....

Մատթէոսի եւ Ղուկասու աւետարաններուն մէջ կը գտնենք Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ ծննդեան դրուագը: Աւետարանիչները բարի լուրը փոխանցելու միտումով գրած են Ծննդեան դրուագը, մէկը շեշտը դնելով մարգարէութեանց վրայ, իսկ միւսը՝ պատմութեան ճշգրտութեան:

Ծնունդը Աստուծոյ սիրոյն գերագոյն նշանն էր, ինչպէս Յովհաննէս Աւետարանիչ կը վկայէ (Յհ 3.16): Աստուծոյ բարութեան եւ խոնարհութեան խորհրդանիշն էր:

Բանն Աստուած ծնաւ, շրջեցաւ երկրի վրայ, սէր քարոզեց, պարզութիւն սորվեցուց, խոնարհութեան տիպար օրինակը դարձաւ, Աստուծոյ արքայութեան մասին քարոզեց եւ յարմարագոյն ժամանկին կամաւորաբար չարչարուեցաւ ու Խաչուեցաւ, Իր կեանքը տուաւ մեզի համար եւ մեզ մեր անկեալ բնութենէն վերականգնեց: Մարդը դարձաւ որդեգիր զաւակը Աստուծոյ:

Հայրն Աստուած մեզի շատ աւելի պատուեց քան Հին Ուխտի նահապետները, դատաւորները, թագաւորներն ու մարգարէները, որովհետեւ անոնց Աստուածը կոչուեցաւ, սակայն մեզի գթալով՝ Իր Միաձին Որդին զրկեց, որ Աստուած-մարդ յարաբերութիւնը դարձուց Հայր-Որդի յարաբերութեան:

Սիրելի ընթերցող, իբրեւ զաւակները Հօր Աստուծոյ մարտահրաւերներ ունինք մեր կեանքին ընթացքին:

ա.- Նմանիլ Քրիստոսի՝ պարզութեամբ ու խոնարհութեամբ:

բ.- Սիրելի մեր նմանները մեր անձերուն պէս եւ հասնիլ կարիքաւորին, անօթիին, ծարաւին, օտարականին, մերկին, բանտարկեալին ու հիւանդին (Մտ 25.31-46):

գ.- Աստուծոյ լոյսը տարածել մարդկութեան, ինչպէս հազարամեակներ առաջ հովիւները եւ ապա առաքեալները կատարեցին:

դ.- Մեր սրտերուն մէջ տեղ պատրաստել Յիսուս Մանուկին, որպէսզի ծնի մեր քարացած սրտերուն մէջ եւ կերպարանափոխէ զանոնք:

ե.- Մոգերուն նման մենք եւս փորձենք հասնիլ Յիսուս Մանուկին:

Թող որ Մտրածին Փրկիչը սէր եւ խաղաղութիւն պարգեւէ աշխարհին, որպէսզի իր ծննդեան օրը իւրաքանչիւր Քրիստոնեայ անհատ նախ փառաբանէ ու սիրէ Տէրը, իր ամբողջ սրտով, հոգիով ու մարմնով եւ երեք մոգերուն նման հետեւին փայլուն աստղին, հասնելու Յիսուս Մանուկին:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ,
ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Դո՛ւն, Բերթեհէմ, Յուդայի քաղաք, հոչակով նուազ չես Յուդայի միւս քաղաքներէն. որովհետեւ քեզմէ պիտի ելլէ իշխան մը, որ պիտի հովուէ իմ ժողովուրդս՝ Իսրայէլը» (Միքիա 5.2):

“But you, Bethlehem Ephrathah, though you are small among the clans of Judah, out of you will come for me one who will be ruler over Israel.” (Micah 5:2)

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻՆ

ՇՆՈՐՀՔՆ ՈՒ ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՄԻԱՅՆ ՏԻՐՈՋ ԿԱՌՉԻԼԸ (ԲԱԺԻՆ Գ.)

«Աստուծոյ խոստումներն ու մարգարէութիւնները կը կատարուին զանգան փորձութիւններու եւ դառնութիւններու միջոցաւ, եւ բոլոր անոնք, որոնք միայն Տիրոջ կը կառչին՝ կը փրկուին չարին փորձութենէն»:

Կամքին քննութիւնն ու պատուիրանապահութիւնը

7. Աստուածաշնչական վերոյիշեալ ապացոյցները վերբերինք, որպէսզի յայտնենք, թէ Աստուծոյ շնորհքն ու Սուրբ Հոգիին պարգեւները ինչպէս, կը գործեն մեծ համբերատարութեամբ եւ երկայնամտութեամբ հաւատքի պայքարը մղող մարդոց մէջ, մանաւանդ փորձութեանց եւ քննութեանց ընթացքին: Մարդուն ազատ կամքը զանազան նեղութիւններով կը քննուի: Եւ եթէ հոգին չտրտմեցաւ, այլ բոլոր պատուիրաններուն հանդէպ իր ցուցաբերած հնազանդութեամբ շնորհքին համաձայն գտնուեցաւ, այն ատեն միայն արժանի կը համարուի ցանկութիւններէն ձերբազատելով՝ ազատութեան հոգիով կատարեալ որդեգրութեան, հոգետր հարստութեան, իմաստութեան ու գիտութեան, որոնք այս աշխարհէն չեն: Ասոնք են այն շնորհքները, որոնք ճշմարիտ քրիստոնեաներուն տրուեցան, որպէսզի անոնց հաղորդակից դառնան: Ասոր համար ալ, անոնք բարձր ու հեռու են բոլոր այն մարդոցմէ, որոնք այս աշխարհի հոգիով, իմաստութեամբ եւ գիտութեամբ կ'առաջնորդուին ու կ'ապրին:

8. Հոգետր մարդը **«ամէն ինչ կը քննէ»** (Ա. Կր 2.15): Ան մարդուս ամբողջ ներաշխարհը կը ճանչնայ, գիտէ թէ ուրկէ կու գան անոր մտածումներն ու խօսքերը, ինչ են անոր կեցուածքը, վիճակն ու աստիճանները, որոնց մէջ ան

կը գտնուի: Բայց աշխարհի հոգիով առաջնորդուողներէն ո՛չ մէկը կրնայ ճանչնալ կամ քննել հոգետր մարդը, այլ միայն ան՝ որ անոր նման երկնատր Հոգին ունի իր մէջ: Այդ պատճառով ալ այդպիսին նոյն գիտութիւնն ու ճանաչումը կ'ունենայ, ինչպէս առաքեալը կ'ըսէ. **«Հոգիին կողմէ ստրվեցուած իմաստութեամբ հոգետր ճշմարտութիւններ կը բացապրենք հոգետր մարդոց: Աստուծոյ Հոգին չունեցող մարդը չ'ընդունիր Աստուծոյ Հոգիին բերած ճշմարտութիւնները, որովհետեւ անոնք յիմարութիւն կը թուին իրեն...Իսկ Աստուծոյ Հոգին ունեցող մարդը ամէն ինչ կը քննէ, բայց ինք ոեւէ մէկէն չի քննուիր»** (Ա. Կր 2.13-15): Աստուծոյ Հոգին ունեցող մարդիկը այս անցատր ու ժամանակատր աշխարհին պատկանող հարստութիւններուն, վայելքներուն ու ցանկութիւններուն կը նային որպէս մերժելի եւ զգուելի երեւոյթներ:

Քրիստոսի սիրոյն կրակը

9. Երբ մէկը սաստիկ ջերմութեամբ բռնուած կ'ըլլայ, նոյնիսկ ամենահամեղ ճաշերն անգամ կը մերժէ՝ իր մէջ ջերմութեան աստիճանի բարձրացման եւ անոր ունեցած ազդեցութեան պատճառով, նոյնպէս ալ անոնք՝ որոնք երկնային ու սուրբ ցանկութեամբ կը բոցավառին,

այսինքն՝ Հոգիին ցանկութիւնն ու կարօտը իրենց սրտերը Աստուծոյ սիրով կը խոցէ եւ իրենց մէջ կը բոցավառի երկնային սիրոյ կրակը, այն կրակին սաստկութեամբ, որ Տէրը **«եկաւ կրակ ձգելու երկրի վրայ եւ որքան կ'ուզէր որ արդէն իսկ բռնկած ըլլար»** (տե՛ս Դկ 12.9), Աստուծոյ այդ արժանատր որդիները Քրիստոսի հանդէպ երկնային ցանկութեամբ կը ճենճերին եւ այս աշխարհին պատկանող այսպէս կոչուած թանկագին ու փառատր բոլոր երեւոյթները զգուելի եւ անպէտ կը նկատեն՝ զիրենք շրջապատող եւ իրենց մէջ բոցավառող Քրիստոսի սիրոյն պատճառով, որպէսզի ամբողջ սրտով դէպի Աստուած եւ երկնային բարիքներ յարին: Եւ երկինքի մէջ, երկրի վրայ, կամ երկրի խորերը գտնուող ո՛չ մէկ բան կրնայ զիրենք այդ սէրէն բաժնել, ինչպէս կը վկայէ Պօղոս առաքեալ՝ ըսելով. **«Ո՛վ կրնայ մեզ բաժնել Քրիստոսի սէրէն. Նեղութիւնը, անձկութիւնը, հալածանքը, սովը, մերկութիւնը, վրանճը կամ...ո՛չ վերին եւ ոչ ալ ներքին աշխարհները, ոչ ալ ուրիշ սպրեղծագործութիւն մը կրնայ մեզ բաժնել Աստուծոյ սէրէն, որ մենք ճանչցանք մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ»** (Հռ 8.35-39):

*Մեծն Սուրբ Մակար
(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ 3)*

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԵԾ ԵՒ ՍՔԱՆՁԵԼԻ

Սուրբ Ծնունդ:

Բոլոր տօներու սկիզբն ու հիմը, եւ կարեւորագոյնը, որովհետեւ պիտի չըլլար Յարութիւն առանց ծնունդի, պիտի չըլլար մեղքերու քաութիւն եւ մարդոց փրկութիւն առանց մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Սուրբ Ծննդեան: Եկեղեցւոյ սուրբ հայրեր, ծննդեան տօնը նաեւ կը կոչեն խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որովհետեւ մարդկային մեր տրամաբանութիւնը ո՛չ կրցած է հասկնալ եւ ո՛չ ալ պիտի կարենայ հասկնալ, թէ ինչպէ՛ս պատահեցաւ, որ անսահմանն Աստուած աշխարհ գալով սահմանուեցաւ, ինչպէ՛ս կրնայ ըլլալ, որ ամբողջ այս տիեզերքի Տէրն ու Ստեղծիչը տեղ մ'իսկ չ'ունենայ ծնելու, ինչպէ՛ս պատահեցաւ, որ մարդոց փրկութիւն բերողը մերժուեցաւ մարդոց կողմէ, ծաղրուեցաւ, անարգուեցաւ ու Խաչ բարձրացաւ եւ այդպիսով իր կեանքը աւարտեց այս աշխարհի մէջ:

Մեծ է խորհուրդը երբ կը մտածենք, թէ ինչպէ՛ս այս բոլորը պատահեցան, սակայն իրապէս, որ սքանչելի է երբ կը գիտնանք, թէ ի՛նչն էր այս բոլորին պատճառը: Հարցումին պատասխանը կը գտնենք Աւետարանին մէջ. «Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը որ մինչեւ իսկ իր Միաձին որդին տուաւ, որպէսզի անոր հաւատացողը չկորսուի, այլ յափտենական կեանք ունենայ» (Յովհաննէս 3.16):

Ստեղծագործութեան ժամանակ, երբ Աստուած տեսաւ, որ աշխարհը խաւարի մէջ կը գտնուի, հրամայեց ըսելով, «եղիցի լոյս», եւ աշխարհը լուսաւորուեցաւ: Կարծես պատմութիւնը անգամ մը եւս ինքզինք կրկնեց, Աստուած տեսնելով, ող մարդոց սիրտը խաւարացած է, իր Միաձին Որդին դրկեց, իբրբwwwեւ մեր մէջ ծագող ու քնակող Լոյս, որ լուսաւորելով մեր կեանքը առաջնորդեց դէպի փրկութիւն, սակայն ցատք սրտի մարդկային պատմութիւնն ալ ինքզինք կրկնեց, դարցեալ մարդը անհնազանդ գտնուելով սիրեց խաւարը անելի քան լոյսը:

Սիրելի ընթերցողներ, եկէ՛ք այս սուրբ տօնին առթիւ պատմութիւն փոխողները մենք ըլլանք, որպէս լոյսի ու հաւատքի ժողովուրդ, չընդունինք մեր Տէրն ու Փրկիչը այնպէս ինչպէս ընդունեց Հերովդէս, սուրերով, ատելութեամբ ու նախանձով: Այլ դիմատրենք Քրիստոսը այնպէս ինչպէս հովիւներն ու մոզերը դիմատրեցին, ուրախութեամբ ու փառաբանանքով: Թող որ մեր նուէրները Քրիստոսի ծննդեան առթիւ ըլլան, իրեն նուիրուած մեր աղօթքները, ժամանակը, մեր անձերը: Անոր նուիրենք խոնարհ հոգի մը, որ երբեք ատելութիւն չի գիտեր: Խաղաղ միտք մը, որ երբեք չարութիւն չի մտածեր: Մանաւանդ սիրող սիրտ մը, որ երբեք նենքութիւն չի ճանչնար, այլ կը գիջի իր նմանին ու Աստուծոյ պատկերը ցոյց կու տայ ամբողջ աշարհին:

Հետեաբար եկէ՛ք այս խորհուրդով ընդանանք, իրար ողջունենք մաքուր սրտերով, ծայնակցինք հրեշտակներու զօրքերուն եւ ըսենք. «Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փանօք, խաղաղութիւն երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ հաճութիւն»: Գեղեցկագոյն մաղթանքն է, որ կրնանք ըսել մէկս միայն: Շնորհակալութեամբ փառք տանք Աստուծոյ, պահենք Քրիստոսի բերած խաղաղութիւնը, որովհետեւ աշխարհի խաղաղութիւնը կու գայ մարդոց միջեւ եղող հաճութենէն: Քրիստոս ծնաւ եւ յատնեցաւ, ձեզի մեզի մեծ աւետիս:

Տէր Նշան

ԱՌԱՎՍ ԶԻՆՉ ՑՈՒՑԱՆԷ...

ՍՊԱՆԱԽԻՆ ԱՆՈՒՆԸ

Քննական իր խօսքին մէջ սպանախ [շոմին] կոչուած բանջարեղէնին անունը ստուգաբանելով, բժիշկ մը կ'ըսէ թէ սպանախ բառը կը նշանակէ հիւանդութիւն կայ, ճիշդ կ'ըլլայ որ նախ այդ հիւանդութիւնը սպաննել եւ յետոյ որպէս կերակուր տալ զայն, որովհետեւ բաւական վնասակար է: Հիւանդ մարդ մը ասիկա իմանալով, ամբողջութեամբ կը հրաժարի զայն ուտելէ, առանց գիտնալու, որ բոլոր հիւանդութիւններուն համար չէ ըսուածը:

Այս առակը հետեւեալը կը յայտնէ. Իմաստուններուն պատուիրանները ստուգաբանելով, կը գտնեն, որ զեղխութիւնները պէտք է արմատախիլ ընել, քան թէ պահք բռնելու պատուէր տալ: Ասկէ, անմիտ մարդիկ կը խորհին ամբողջութեամբ հրաժարիլ պահքէն, ուրիշներու համար պահքը աւելորդ կը թուի, բայց ոչ բոլոր հոգեկան հիւանդներու պարագային, ինչպէս շոմինը, որ ոմանց համար վնասակար է, սակայն շարերու համար՝ պիտանի դեղ:

ՄԽԻԹԱՐ ԳՕՇ

FAMILY AND HOME

Take a few moments each day to be in a state of appreciation for the immediate surroundings that you call home, regardless of how grand or humble they might be. Give thanks to those who provide this home, to those who share it with you, and to God for the blessing of a shelter.

Do whatever you can to assist those in our world who do not have a home. While some may make the choice to be vagabonds and have a new place to call home each day, others are homeless through no deliberate choice. Be of service, financially, spiritually, or physically, to those who would love to have a more permanent place called home.

Teach those who share your home with you to honor and revere it, not only for its physical attributes, but for the space of shelter and love that it represents.

WISDOM OF THE AGES
WAYNE W. DYER

ՍՈՂՈՄՈՆ, ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԹԱՎԱԴՐԸ

Դաւիթին յաջորդեց իր որդին՝ Սողոմոնը:

Գիշեր մը Սողոմոնի երագին մէջ Աստուած երեցաւ: Տէրը ըսաւ.

- Սողոմոն, խնդրէ, ինչ որ կ'ուզես:

- Իմաստութիւն տուր ինձի, որ գիտնամ ինչը ճիշդ է, ինչը՝ սխալ, պատասխանեց Սողոմոն:

Աստուծոյ համար հաճելի եղաւ Սողոմոնի պատասխանը:

Սողոմոն շատ իմաստուն դարձաւ: Անիկա շատ շքեղ տաճար մը կառուցեց Աստուծոյ համար:

Օր մը երկու կիներ եկան Սողոմոնի մօտ: Երկուքն ալ փոքրիկներ գրկած էին: Առաջին կնոջ երեխան մահացեր էր, երկրորդինը ողջ էր: Անոնք երկուքն ալ կը պնդէին, որ ողջ մանուկը իրն է: Սողոմոն հրամայեց.

- Կիսեցէք ողջ մանուկը, կէսը տուէք մէկուն, միւս կէսը՝ միւսին:

- Ո՛հ, ո՛հ, ճշգր կիներէն մէկը, Տէր թագաւոր, փոքրիկը իրեն տուէք, միայն թէ չսպաննեն:

Իսկ միւս կինը ըսաւ.

- Ճիշդ ես, արքայ, ո՛չ ինձի, ոչ իրեն:

Թագաւորը շունչ քաշեց եւ ըսաւ.

- Փոքրիկը տուէք առաջին կնոջ: Անիկա է անոր իսկական մայրը, որովհետեւ ըսաւ այն, ինչ որ իսկական մայրը պիտի ըսէր:

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՍԻ
ԿԻՐԱԿԼՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑԻ ԱՇԱԿԵՐՏԻՆ ԳՐՔՈՅԿԸ

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

«Անբաւելին երկնի եւ երկրի
ի խանձարուրս պատեցաւ...»

Աստուածայայտնութիւն կը նշանակէ Աստուծոյ յայտնուիլը: Յիսուս Քրիստոսի աստուածայայտնութիւնը կը բովանդակէ ոչ միայն Իր Ծնունդը, այլ նաեւ Մկրտութիւնը, եւ այլն: Այս պատճառաւ Փրկչին Ծնունդն ու Մկրտութիւնը միասին կը տօնախմբուի մեր Եկեղեցոյ մէջ՝ Յունուարի 6-ին, շաբթուան որ օրն ալ պատահի, Քրիստոնէական Եկեղեցոյ վաղեմի աւանդութեան համեմատ:

Լատին Եկեղեցին Դեկտեմբեր 25-ին փոխադրեց զայն, սատուոնալեան տօները խափանելու համար:

Յոյն եկեղեցին Դեկտեմբեր 25-ին կը տօնէ Ծնունդը, իսկ Մկրտութիւնը՝ Յունուար 6-ին:

Կ'երեւի թէ մեր Եկեղեցոյ մէջ Մկրտութիւնը ատեն մը տօնուած է Ութօրէքին, որովհետեւ Ութօրէքի Շարականը (Լոյս ի լուսոյ) Մկրտութեան շարական է:

Ծննդեան տօնի առտուն, սուրբ պատարագէն ետք կը կատարուի Ջրօրինէք, որ յիշատակն է Յիսուս Քրիստոսի Մկրտութեան Յորդանանու մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտչի ձեռքով:

ԲԱԲԳԷԼ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՇԱՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԾՆԴԴԵԱՆ

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ. հովիւնքն երգեն ընդ հրեշտակս, տան աւետիս աշխարհի:

Ծնաւ նոր Արքայ ի Բեթղեհէմ քաղաքի. որդիք մարդկան օրինեցէք, զի վասն մեր մարմնացաւ:

Անբաւելին երկնի եւ երկրի ի խանձարուրս պատեցաւ. ոչ մեկնելով ի Հօրէ ի սուրբ այրին բազմեցաւ:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ:

ԱՂՕԹՔ ՍՈՒՐԲ ԵՓՐԵՄ ԽՈՒՐԻ ԱՍՈՐԻԷՆ

Տէր, յորդառատ աղբիւր հոսեցուր զլիսու, ոռոգէ մտքին անդաստանները, լուսն յանցանքներուս աղտերը, եւ սրբէ վէրքերուս թարախը: Իսլէ մեղքերուս փուշը, եւ տնկէ կեանքի բոյսը: Տէր, աճեցուր արդարութիւնը, նուազեցուր անօրէնութիւնը, եւ նորոգէ հոգիիս կենդանութիւնը:

Տէր, կանչէ Քեզի մեղանչած անձս, որովհետեւ չեմ համարձակիր մօտենալ Քեզի:Ամօթս կը պատկառիմ, գործերէս կը զարհուրիմ, եւ համարձակութիւն չունիմ մօտենալու Քեզի: Ես կորսուեցայ, սուրբ պատուիրաններէդ հեռացայ, փառքէդ մերկացայ: Իսկ դուն, Տէր, գթած ինձի եւ ողորմէ, որովհետեւ Քու անարատ ձեռքովդ զիս ստեղծած ես:

ՏՆՕՐՀՆԵՔ

Քրիստոնեայ հայ ընտանիքին հաւատքի ցայուն արտայայտութիւններէն մին է Տնօրինէքը:

Հնամենի աւանդութիւն մը, որ տունը եկեղեցոյ կը վերածէ, աղօթքն ու շարականը ընդիսառնուելով բուրումնաւէտ խոնկի ծուփին, կրօնական ջերմ օրինութեամբ աղցուն, դիմագիծ մը կու տան մեր ընտանեկան յարկին, որուն այսօր այնքան կարիքն ունինք մենք եւ յատկապէս մեր զաւակները:

Խոր գիտակցութիւն մը կը համակէ մեր սիրտն ու հոգին, թէ Աստուած ներկայ է մեր բնակարանէն ներս, եւ աստուածային օրինութիւնը զօրավիզ՝ մեր բոլոր դժուարութիւններուն, մեր աշխատանքին եւ նախաձեռնութիւններուն:

Միանգամայն պէտք է ընդունինք, որ հայկականութեան դրոշմ մը կայ տնօրինէքի արարողութեան մէջ, որ մեզ կը կապէ մեր աւանդութիւններուն, որոնք հայապահպանման ներդրում են, եւ կնիք՝ պատկանելիութեան, օտար այս երկնականարներուն ներքեւ, հայօրէն ապրելու եւ պահելու մեր նախնեաց հաւատքը, աւանդութիւններն ու ազգային դիմագծութիւնը:

Ուրեմն վերոյիշեալ զգացումներով մեր կեանքը հայկականութեամբ ջրդեղած, պարտինք խոր գիտակցութեամբ տարին երկու անգամ՝ Ս. Ծննդեան եւ Ս. Յարութեան տօներուն հրափրել հոգետր հովիւը եւ օրինութիւնը հայեղ մեր ընտանեկան յարկերուն:

Ս. Ծննդեան եւ Յայտնութեան աւետիսը պէտք է ծաղկի ամէն մէկ հայ ընտանիքին մէջ: «ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ» յաւիտենական այս աւետիսը, պէտք է հնչէ ոչ միայն մեր ընտանիքներէն ներս, այլ մանաւանդ մեր եւ մեր զաւակներուն սրտերուն մէջ: Եւ մեր պատասխանը ըլլայ. «ՁԵՁ ԵՒ ՄԵՁ ՄԵՇ ԱԻԵՏԻՍ»:

Իսկ Ս. Զատիկին՝ Ս. Յարութեան տօնին, որ կեանքի յաղթանակն է մահուան դէմ, մեզ պէտք է գօտեպնդէ եւ յարութեան շունչով արիացնէ, որովհետեւ մենք եւս մեր կեանքի Գողգոթան ունենալէ ետք, այսօր յարուցեալ ժողովուրդ ենք: Քաղցրօրէն եւ յաւիտենական յաղթանակի զգացումներով լսենք քահանայ հօր պատգամը՝ «ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՅ », եւ մենք հաւատքով աղցուն պատասխանենք՝ «ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ»:

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ
ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

Ըստ Տօնացոյցի «Տօն յայտնութեան եւ թլփատութեան», որ կը կատարուի Յունուար 13-ին, այսինքն Ծնունդէն ութ օր յետոյ: Հրէից մէջ թլփատութիւնը կը կատարուէր մանուկի ծնունդէն ութ օր յետոյ. ըստ Աւետարանի, Յիսուս Մանուկին վրայ ալ կատարուեցաւ թլփատութեան այդ օրինական գործը: Հայաստանեայց Եկեղեցոյ մէջ ալ փոքրիկները կը մկրտուին իրենց ծննդեան ութերորդ օրը: Մեր Եկեղեցոյ մէջ ութօրեայ տօն մըն է Ծնունդը, որ կը փակուի Անուանակոչութեան տօնով:

ԲԱԲԳԷԼ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶԻՆ ԿԱՆՈՆԸ

«ԿԱՆՈՆ» ԲԱՌԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

«Կանոն» բառը կու գայ եբրայերէն «քանեհ» բառէն եւ կը նշանակէ՝ եղէգ: Անոր յունարէն ձեւն է «կանոն»՝ նոյն իմաստով: Անցեալին եղէգը ուրիշ գործածութեանց կարգին՝ կը գործածուէր նաեւ իբրեւ չափելու գործիք (հմմտ Եզ 40.3: Չք 2.1: Յյտ 11.1շ 21.15): Հետեւաբար, «կանոն» բառը այս պարագային կը գործածուի նշելու համար կայուն չափանիշ մը, «չափանմուշ» իմաստով:

Երկրաչափական իր իմաստէն մեկնելով, կանոն բառը հետզհետէ գործածուեցաւ գիտութեան կամ ուսման, կալուածի, եւ կամ վարքութարքի մէջ՝ նշելու համար ընդունուած եւ կայուն սկզբունք մը: Ճիշդ նոյն ձեւով, ծնունդ առաւ «հաւատքի կանոն» բացատրութիւնը, որ կը նշէր հաւատքի կայուն սկզբունք մը (հմմտշ, օրինակ, Գղ 6.16: Փլպ 3.16), կամ հաւատալիքներու կայուն ամբողջութիւն մը, որով կը չափուէր կամ կը ճշդուէր մէկու մը հաւատքին ճշդութիւնը, «ուղղափառութիւնը»:

Աստուածաշունչին կապակցութեամբ գործածուած, «կանոն» բառը կը նշանակէ՝ պաշտօնապէս ճանչցուած եւ ընդունուած գիրքերու ամբողջութիւն մը, ցանկ մը, որ իր կազմութեամբ իսկ կ'որոշէ՝ որն է ճշմարիտը եւ ընդունելին, եւ որոնք են՝ սխալը կամ սուտը եւ մերժելին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶԻ ԳԻՐՔԵՐՈՒՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

Ո՛չ եբրայեցի ժողովուրդը, ո՛չ ալ քրիստոնէական եկեղեցին, երբեք չեն մտածած կանոնականացումի կամ պաշտօնական վաւերացումի մասին, եւ բնաւ անհրաժեշտ չեն նկատած զայն: Անիկա միշտ ալ կատարուած է իբրեւ հակազդեցութիւն ժխտական քայլի մը, Աստուածաշունչի իրքերէն ոմանց կամ անոր ամբողջութեան մերժումին կամ անտեսումին:

Երկար ժամանակ, հրեաները պէտք չունեցան որեւէ կանոնի մասին մտածելու: Այսպէս, օրինակ, Հնգամատեանը ունէր Մովսէսի հեղինակութիւնը, եւ ինք իր վրայ ունէր աստուածային հեղինակութեան կնիքը, եւ ուստի կանոնականութեան հարց չունէր: Անոնց վրայ գումարուեցան ուրիշ գիրքեր, ինչպէս՝ Յեսուն, Դատաւորները, Թագաւորաց գիրքերը, Դաւիթով սկիզբք առած Սաղմոսները եւ Սողոմոնով ծնունդ առած Առակները: Բոլորն ալ իբրեւ սրբազան գրականութիւն կը պահուէին քահանայից դասին կողմէ, եւ ընթօրինակութեամբ կը փոխանցուէին սերունդէ սերունդ:

Յետոյ եկան հալածանքի տարիները, երբ թագաւորներէն ոմանք Եհովայի պաշտամունքին իրենց կատաղի ընդդիմութեան մէջ փորձեցին նաեւ փճացնել աստուածաշունչ մատեանները: Հազիւ հալածանքներու այիքը դադրեցաւ, հարց ծագեցաւ մէկտեղելու բոլոր այն գիրքերը, որոնք Աստուծոյ դրոշմը եւ հեղինակութիւնը կը վայելէին: Այսպէս սկիզբ առաւ Աստուածաշունչի կանոն մը, այսինքն՝ ծանօթ եւ ընդունուած ցանկ մը ունենալու գաղափարը:

Վերոյիշեալ իրողութիւնը լաւագոյնս կը պատկերանայ հետեւեալ երկու օրինակներով.-

1. Ք.Ա. 621 թուականին, Յուդայի Եոսիա թագաւորին օրով Օրէնքին հռչակումը կամ կանոնականացման առաջին արարքը հետեւանք էր անմիջականօրէն կանխող ժամանակաշրջանին, Մանասէ թագաւորին օրով, այդ Օրէնքին անտեսումին եւ ճշմարիտ աստուածպաշտութեան ուղղուած հալածանքին:

2. Նոյնպէս, քրիստոնէական եկեղեցոյ մէջ կանոնականացման առաջին մտածումը պիտի գար Մարկիոնական աղանդին մերժումներուն իբրեւ պատասխան եւ ճշդում: Աւելի ուշ էր, որ պիտի գար մոսաիզութիւնը՝ պաշտօնական ճանաչում տալու բոլոր ընդունուած գիրքերուն, որպէսզի ուրիշ, «անվաւեր» գիրքեր չգան չխառնուին հաւատքի աստուածատուր, հարազատ ու վաւերական սկզբնաղբիւրներուն:

3. Արդ, երբ կազմուեցաւ Աստուածաշունչի կանոնը, այսինքն՝ առաջին ցանկը, կամ ժողովածոն. եւ առաջին հերթին՝ Հին Կտակարանի կանոնը:

ՉԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱԶՆԱՌՈՐԵԱՆ

ՀԱՒԱՏՈՅ ՀԱՆԳԱՆԱԿ / ՀԱՒԱՏՔԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿ

Հաւատամք ի մի Աստուած, ի Հայրն ամենակալ, յԼորարիջն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւոյթից։

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս յՈրդին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յեւոթենէ Հօր։Աստուած յԱստուծոյ, Լոյս ի Լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնունդ եւ ո՛չ արարած։ Նոյն Ինքն ի բնութենէ Հօր, Որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի, երեւելիք եւ աներեւոյթք։

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն Սրբով։ Որով էառ զմարմին, զհոգի եւ զմիտ, եւ զամենայն որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ ի յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս, Որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան։

Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին, յանեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մարգարէս եւ յաւետարանս։ Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց յառաքեալն եւ բնակեցաւ ի սուրբն։

Հաւատամք եւ ի մի միայն Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի։ Ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւն մեռելոց, ի դատաստանն յափտենից հոգւոց եւ մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից, եւ ի կեանսն յափտենականս։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ո՛չ էր Որդին, կամ էր երբեմն, յորժամ ո չ էր Սուրբ Հոգին, կամ թե՛ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ՝ էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին, եւ թե՛ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսին նզովէ՝ Կաթողիկէ եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի։

Իսկ մեր փառաւորեսցոյք, որ յառաջ քան զյափտեանս, երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեանն եւ միոյ Աստուածութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից, ամէն։

Կը հաւատանք մէկ Աստուծոյ. Ամենակալ Հօր, որ արարիչն է երկինքին ու երկրին, տեսանելի եւ անտեսանելի ստեղծուածներուն։

Կը հաւատանք մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոսի. Աստուծոյ Որդիին. որ Աստուծմէ ծնած է որպէս միակ ծնունդ. այսինքն՝ Հօրը էութենէ է։ Աստուած է՝ Աստուծմէ ծնած. Լոյս է՝ Լոյսէն առաջ եկած։ Ճշմարիտ Աստուծմէն ծնած ճշմարիտ Աստուած է. եւ ո՛չ՝ արարած։ Անիկա Հօրը բնութենէն է։ Իրմով ստեղծուած է ամէն ինչ որ կայ երկինքի մէջ եւ երկրի վրայ, տեսանելի թէ անտեսանելի։ Ինքն էր որ մեզի՝ մարդերուս եւ մեր փրկութեան համար երկինքէն իջաւ եւ մարմին առաւ, մարդացաւ Սուրբ Հոգիին ներգործութեամբ սուրբ կոյս Մարիամէն ծնելով որպէս կատարեալ մարդ՝ մարմինով, հոգիով եւ միտքով, եւ ամէն ինչով որ մարդկային է. ո՛չ թէ երեւութապէս, այլ ճշմարտապէս։ Չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, թաղուեցաւ, երրորդ օրը յարութիւն առաւ, նոյն մարմինով երկինք ելաւ եւ Հօրը աջ կողմը նստաւ։ Կը հաւատանք նաեւ՝ թէ վերստին պիտի գայ, նոյն մարմինով եւ Հօր փառքով, ողջերն ու մեռածները դատելու, ինք՝ որուն թագաւորութիւնը անվախճան է։

Կը հաւատանք անեղ եւ կատարեալ Սուրբ Հոգիին, որ խօսեցաւ Օրէնքին, մարգարէներուն եւ Աւետարաններուն ընդմէջէն. որ Յորդանան գետին վրայ իջաւ, առաքեալներուն ուսուցանեց եւ սուրբերուն մէջ բնակեցաւ։

Կը հաւատանք նաեւ մէկ, ընդհանրական եւ առաքելական սուրբ Եկեղեցիին, մէկ մկրտութեան, ապաշխարութեան, մեղքերու քաւութեան ու թողութեան, մեռելներու յարութեան, հոգիներու եւ մարմիններու յափտենական դատաստանին. երկինքի արքայութեան հաստատումին եւ յափտենական կեանքին։

Իսկ անոնք որ կ'ըսեն՝ «Կար ժամանակ մը երբ չկար Որդին», կամ «Կար ժամանակ մը երբ չկար Սուրբ Հոգին», կամ կ'ըսեն՝ «Ոչինչէն ստեղծուեցան, կամ ուրիշ էութենէ՝ մը գոյացան Աստուծոյ Որդին եւ կամ Սուրբ Հոգին», եւ թե՛ փոփոխութեան կամ այլայլումի ենթակայ են, Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին կը նզովէ այնպիսիները։

Բայց մենք փառաւորենք զԱյն՝ [=Քրիստոսը] որ յափտենականներէն առաջ է, երկրպզելով սուրբ Երրորդութեան՝ որ մէկ Աստուած է.- Հօրը, Որդիին եւ Սուրբ հոգիին. այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից։ Ամէն։

ՏՕՆԱՑՈՅՑ - ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Բ2. 1 Յունուար – Գ. օր Պահոց Ծննդեան։ ԿԱՂԱՆԴ։
Գ2. 2 Յունուար – Դ. օր Պահոց Ծննդեան։
Դ2. 3 Յունուար – Ե. օր Պահոց Ծննդեան։
Ե2. 4 Յունուար – Ջ. օր Պահոց Ծննդեան։

Ուրբ. 5 Յունուար – Ճրագալոց Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Շբթ. 6 Յունուար – Տօն Աստուածայայտնութեան եւ Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Կիր. 7 Յունուար – Բ. օր Յայտնութեան։ Յիշատակ Մեռելոց։

Բ2. 8 Յունուար – Գ. օր Յայտնութեան։
Գ2. 9 Յունուար – Դ. օր Յայտնութեան։
Դ2. 10 Յունուար – Ե. օր Յայտնութեան։
Ե2. 11 Յունուար – Ջ. օր Յայտնութեան։

Ուրբ. 12 Յունուար – Է. օր Յայտնութեան։

Շբթ. 13 Յունուար – Ը. օր Յայտնութեան։ Տօն Անուանակոչութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Կիր. 14 Յունուար – Ա. զկնի Աստուածայայտնութեան։

Բ2. 15 Յունուար – Տօն ծննդեան սրբոյն Յովհանու Կարապետին։

Գ2. 16 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Պետրոսի Հայրապետին, Վլասայ Եպիսկոպոսին եւ Աբիսողոմայ Սարկաազին։

Դ2. 17 Յունուար – Պահք։

Ե2. 18 Յունուար – Տօն Սրբոյն Անտոնի Ճգնաւորին։

Ուրբ. 19 Յունուար – Պահք։

Շբթ. 20 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Թէոդոսի Թագաւորին եւ Մանկանցն Եփեսոսի։

Կիր. 21 Յունուար – Բարեկենդան Առաջաւորաց Պահոց։

Բ2. 22 Յունուար – Ա. օր Առաջաւորի Պահոց։

Գ2. 23 Յունուար – Բ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Դ2. 24 Յունուար – Գ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Ե2. 25 Յունուար – Դ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Ուրբ. 26 Յունուար – Ե. օր Առաջաւորի Պահոց։ (Յիշատակ Յովնանու Մարգարէին)։
Շբթ. 27 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Սարգսի զօրավարին եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսին եւ չորեքտասան զինուորացն։

Կիր. 28 Յունուար – Լուս օր։

Բ2. 29 Յունուար – Տօն Սրբոց Ատովմեանց զօրավարացն։

Գ2. 30 Յունուար – Տօն Սրբոց Սուքիասանց վկայիցն։

Դ2. 31 Յունուար – Պահք։

ՀԱՒԱՏԱՄՔԻՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչ է Հաւատամքին բովանդակութիւնը։

Հաւատամքը կը բովանդակէ տասը կէտեր կամ խնդիրներ, որոնք են.

ա.- Աստուած.
բ.- Որդի.
գ.- Հոգի.
դ.- Եկեղեցի.
ե.-Մկրտութիւն.
զ.- Մեղք.
է.- Մեռելոց յարութիւն.
ը.- Յափտենական (կամ վերջին) դատաստան.
թ.- Երկնից թագաւորութիւն.
ժ.-Յափտենական կեանք (կամ անմահութիւն հոգւոյ)։

Աստուած ինչպէ՞ս բանաձեւուած եւ նկարագրուած է Հաւատամքին մէջ։

Կը հաւատանք մէկ Աստուծոյն. այսինքն՝ Աստուած մէկ է, ուրիշ աստուածներ չկան, եւ այդ մէկ Աստուած՝ է՝ Հայր ամենակալ (ամէն բանի տէր, ամէն բան իր ձեռքին մէջ ունեցող), որ ստեղծեց երկիրը եւ երկինքը, տեսանելի եւ անտեսանելի բոլոր բաները։

Որդին։

Կը հաւատանք մէկ Որդիին, որ ծնած է նոյնինքն Հօր Աստուծոյ էութենէն։ Որդին ալ ճշմարիտ Աստուած է, լոյս է, որովհետեւ Աստուծմէ ծնած է եւ ոչ թէ ստեղծուած (ծնունդ եւ ո՛չ արարած)։ Որդին Աստուած մարդոց փրկութեան համար իջաւ երկինքէն եւ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ ծնաւ Սուրբ Կոյս Մարիամէ, եւ եղաւ կատարեալ մարդ, ճիշդ մեզի պէս, եւ չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ, թաղուեցաւ եւ երրորդ օրը յարութիւն առաւ, նոյն մարմնով երկինք ելաւ եւ նստաւ Հօր աջ կողմը։ Միեւնոյն մարմնով ալ պիտի գայ՝ դատելու համար ողջերն ու մեռածները, պիտի թագաւորէ եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ (վախճան) չունի։

Հոգին։

Կը հաւատանք մէկ Սուրբ Հոգիի, որ անեղ է (ստեղծուած կամ եղած չէ) եւ կատարեալ։ Այս Հոգին է, որ խօսեցաւ Օրէնքի եւ Մարգարէներու (Հին Կտակարանի) միջոցաւ, Յորդանան իջաւ (Յիսուս Քրիստոսի մկրտութեան ատեն), քարոզեց առաքեալներուն միջոցաւ եւ բնակեցաւ սուրբերուն մէջ։

Եկեղեցին։

Կը հաւատանք մէկ Եկեղեցիի (այսինքն Քրիստոնէական Եկեղեցին մէկ է), որ Ընդհանուր է, Առաքելական է եւ Սուրբ է։

Իսկ մնացածները։

Կը հաւատանք մէկ մկրտութեան (այսինքն անձ մը միայն մէկ անգամ կը մկրտուի), ապաշխարութեան, մեղքերու թողութեան, մեռելներու յարութեան, յափտենական (վերջին) դատաստանի, երկինքի թագաւորութեան եւ յափտենական կեանքի։

Այս Հաւատամքը երբ կ'ըսուի մեր Եկեղեցւոյ մէջ։

Ամէն Կիրակի, Ճաշու գիրքերու եւ Աւետարանի ընթերցումէն յետոյ, պատշաճ հանդիսատրութեամբ, ձեռնամաձ։

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԲԱՐԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

Ինչ է Հաւատամքը։

Հաւատամքը քրիստոնէական կրօնի հաւատալիքներուն բանաձեն է, եւ կամ, ինչպէս որ ըսինք առաջուանէ, Հաւատամքը առաջին Քրիստոնէականն է, որուն մէջ բանաձեւուած են Քրիստոնէութեան հաւատալիքները։

Ո՞վ կամ որո՞նք շինած կամ բանաձեւած են Հաւատամքը։

Ըստ ասանդութեան, առաջին Հաւատամքը բանաձեւած են առաքեալներ. այս է պատճառը որ Առաքելական Հաւատամք կը կոչուի ան։ Իսկ այն Հաւատամքը, որ այժմ կայ մեր Եկեղեցւոյ մէջ, ինչպէս նաեւ քրիստոնէական հին եկեղեցիներու մէջ, բանաձեւուած է 325-ին, Նիկիոյ Ա. Տիեզերական ժողովին մէջ։

Ինչ կարեւորութիւն ունի Հաւատամքը։

Շատ մեծ է Հաւատամքին կարեւորութիւնը. որովհետեւ ընդհանրապէս Նոր Կտակարանին եւ մասնատրապէս Աւետարանին մէջ կան այնպիսի պատմութիւններ եւ արտայայտութիւններ, զոր օրինակ, Աստուծոյ մասին, Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան եւ գործունէութեան մասին, Հոգին Սուրբի, յափտենական կեանքի եւ այլ խնդիրներու մասին, որոնց հարազատ եւ հաւատարմի հասկացողութեան համար պաշտօնական հեղինակաւոր մեկնութիւն մը անհրաժեշտ էր, առաջըը առնելու համար տարբեր կարծիքներու եւ անհամաձայնութիւններու այս կամ այն խնդրին շուրջ։

Ինչ արժէք ունի ուրեմն Հաւատամքը Եկեղեցւոյ մէջ։

Քանի որ բացատրեցինք Հաւատամքին կարեւորութիւնը, ըսենք անմիջապէս, թէ այդ կարեւորութեան մէջ է արդէն իր արժէքն ալ։ Որովհետեւ Առաքեալներ, Եկեղեցւոյ նախկին Հայրեր (Վարդապետք Եկեղեցւոյ) քրիստոնէութեան ծագման եւ տարածման ժամանակակից են, հետեաբար անոնք ծանօթ են այն գաղափարներուն եւ կարծիքներուն, որոնք կը տիրէին, այդ դարերուն մէջ, Հաւատքի հիմնական կէտերուն շուրջ։ Հետեաբար ուղիղ եւ հեղինակաւոր մեկնութիւն մը, պաշտօնական բանաձեւով, պիտի ծառայէր վերցնելու շփոթութիւններն ու տարակարծութիւնները։

Ասոր համար մեծ արժէք կը նեկայացնէ Եկեղեցւոյ կողմէն բանաձեւուած Հաւատամքը։

Կարեւորութեան կողմէն դեռ Ինչ կրնաս ըսել Հաւատամքի մասին։

Քրիստոնէական եկեղեցիներու միութեան հիմք կը կազմէ հաւատամքը, քանի որ անոնք կ'ընդունին զայն եւ հանդիսատրապէս կը յայտարարեն զայն իրենց եկեղեցիներուն մէջ։

Ուրի՞շ։

Դարձեալ, միեւնոյն եկեղեցւոյ ժողովուրդին կամ անդամներուն մէջ քրիստոնէական հաւատքի մասին համաձայնութեան եւ ներդաշնակութեան հիմքն է Հաւատամքը։

Ուրեմն Եկեղեցւոյ անդամներուն համար անհրաժեշտ պայման մըն է ընդունիլ եւ գիտնալ Հաւատամքը։
Այր։ Ասիկա անվիճելի է. բայց, դժբախտաբար, ոմանք պէտք եղած ուշադրութիւնը չեն ընծայեր Հաւատամքի կարեւորութեան, եւ իրենց Մայրենի Եկեղեցւոյն մէջ մնալով հանդերձ, կ'ուզեն շեղիլ Հաւատամքի հարազատ հասկացողութենէն։

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԲԱՐԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prélature Arménienne du Canada

514-856-1200
prelacy@armenianprelacy.ca
www.armenianprelacy.ca

հսմբագիր՝ Հոգեշնորհ S. Յակոբ Վրդ. Եագուպեան
3401 Olivar Asselin Montréal, Quebec H4J 1L5